

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 14. De decime specie Irregularitatis ex delictus circa ordines,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

ad summum, & eos qui cum in infantia baptizati essent ad hereticis, in adulta aetate illis confenserunt, vel fidem rectam impugnant. Illos enim infantes, qui cum baptizati fuerint ab hereticis, adoleuerunt in Catholica fide, posse ad Ordines promoueri, patet ex cap. Placuit, & sequen. i. quaest. 4.

CAPVT XIV.

De decima specie irregularitatis ex delictis circa Ordines.

SUMMARIUM.

- 181. Sciens se censuram irretitum, si Ordinem aliquem suscipiat, aut susceptum exerceat, sit irregularis, nisi eum ignorantia probabilis excuset.
- 182. Irregularitas non incurritur ex violatione minoris excommunicationis, aut prohibitionis Superioris sub poena excommunicationis latae sententiae.
- 183. Quis dicatur alicuius Ordinis opus proprium exercuisse.
- 184. Violatio suspensionis ab officio iurisdictionis, aut ab officio temporis, aut a perceptione sacramentorum, non inducit irregularitatem.
- 185. Inducit autem violatio suspensionis ab officio Ordinis, vel ab officio simplici, ac violatio interdicti tam localis, quam personalis.
- 186. Suspendio ab Ordine intelligenda est generaliter respectu omnium Ordinum, etiam minorum, atque Episcopatus.
- 187. Quid sit sciendum de eo qui per censuram prohibitus: aut non prohibitus quidem, sed prohibitus facit coram se celebrare.
- 188. Quis dispenset in hac irregularitate.
- 189. Irregularitas accipientis plures Ordines simul.
- 190. Irregularitas ordinati ab Episcopo, qui Episcopatum renunciat, aut qui censura irretitus est, aut hereticus, aut schismaticus.
- 191. Irregularitas promoti per saltum, aut exercentis actum Ordinis, quem nondum accepit.
- 192. Laicus exercet aliquem actum Ordinis: aut alia diuina faciens, etiam censura irretitus, non sit irregularis, quidquid peccet.

tantum quando ignorantia fuerit facti: vt quando celebranti nullo modo venit in mentem se censura irretitum esse: sed etiam cum fuerit iuris, id est, qua quis inuincibiliter ignorat se propterea quod censura irretitus celebrat, in irregularitatem incurrere. Pro quo facit tum quod in eod. cap. Apostolica dicitur generaliter; *Nos reddit ignorantia probabilis excusatus*; tum quod istud genus irregularitatis sit ex delicto: quo fit, vt sicut ignorantia inuincibilis non modo facti, sed etiam iuris, excuset a delicto, quia tollit voluntarium, excuset quoque ab ea irregularitate, quae causatur tantum ex delicto. De qua re Vgolinus, tabula prima De censuris, cap. 14. §. 1. num. 12. vbi, & admonet eum qui probabiliter credit se nulla censura irretitum, minime fieri irregularem si diuina celebret: quantumvis de illa, non nunquam moueatur aliquo scrupulo: fieri autem, si dubitet se irretitum, & postea inueniatur irretitus.

Secundum est: violationem minoris excommunicationis sufficere quidem ad peccandum: non tamen ad incurrendam irregularitatem, ex cap. Si celebrat, De Clerico excommunicato ministrante. Quod idem est dicendum de violatione cessationis a Diuinis ex communi sententia, teste Couar. ad cap. Alma mater, par. 2. §. 2. num. 3. vbi pro ea multos auctores adfert: vt & Nauar. in eod. cap. 27. num. 188. Itemque de violatione ipsius irregularitatis, vt idem Nauar. confirmat. in sequenti num. 194. Fundamentum vero praecipuum est, quod ob nullam talem violationem ius irregularitatem specialiter imponat: vnde consequens est per cap. Is qui, De sententia excommunicationis in sexto, nullam inde contrahi. Adde, quod nec cessatio a diuinis, nec irregularitas comprehendatur censuræ nomine, vt illius violatio cenferi possit irregularitatem inducere, tanquam comprehensa generali nomine violationis censuræ Ecclesiasticae.

Tertium est: Quamuis Maiolus in lib. 3. De irregularitatibus, cap. 18. putet irregularem esse eum qui suscipit Ordinem, vel exercet susceptum contra prohibitionem Superioris, si id prohibuerit sub poena excommunicationis latae sententiae: vel si facta est prohibitio intuitu alicuius criminis, quod mereatur suspensionem: contrarium tamen videri probabilis. Quia cum illa facta est prohibitio sub poena excommunicationis latae sententiae, non incurrit in excommunicationem dum transgreditur, sed postquam transgressus est (debet enim causa praecedere effectum) fit vt quando quis in tali casu prohibitionem transgreditur, suscipiendo, vel exercendo Ordinem: sicut nondum est excommunicatus, ita necdum tanquam excommunicatus obnoxius sit irregularitati incurrendae; sed tantum post completam illam transgressionem, per quam incurrit in excommunicationem: qua irretitus si Ordinem suscipiat, aut susceptum exerceat, sit irregularis. Praeterea prohibitio facta a Superiore sine intentione suspendendi, vt accidit in posteriori casu proposito, etiam si magnam habeat similitudinem cum suspensione: cum tamen non sit vera suspensio, non facit obnoxium irregularitati: vt nec cessatio a diuinis facit, etiam si magnam conuenientiam habeat cum interdicto.

Quartum est, ex Vgolino sumptum De censuris tabula 1. cap. 14. §. 1. num. 10. dici quem aliquod Ordinis opus proprium ex officio exercuisse; quando opus ipsum tale fuit, quod a solo eo, qui eod. Ordine initiatus fuerit, exerceri valeat. Sic igitur Episcopus confirmans, Ecclesias aut altaria consecrans, aut Ecclesias ipsas pollutas reconcilians, etiam sine solemnitate caeremoniarum, & ornamentorum: itemque Sacerdos Missam dicens, aut Extremam vnctionem conferens, dicitur ex officio actum Ordinis exercere: & ita de caeteris; quae non nisi ab habente Ordinem cuius sunt actus, exerceri queunt. Quando vero exerceri quoque possunt a laicis, tunc intelliguntur exerceri ex officio, cum exercentur adhibitis caeremoniis, & vestibus iis, quibus consuevit ornari ille, qui tanquam Ordine initiatus illa exercet: velut cum quis canit Epistolam ornatus dalmatica, & manipulo, aut canit Euangelium ornatus stola.

Atque hinc intelligitur transgressione suspensionis ab officio iurisdictionis, non incurri irregularitatem: quando quidem ius hanc imponit tantum violanti suspensionem ab offi.

AL
IS

ab officiis Ordinibus, quæ diuinarum nomine significatur in cap. 1. De sententia & re iudicata. Videndus est Vgolinus in supra citato §. 1. num. 15. Intelliguntur etiam multa alia, qualia sunt quæ idem in duobus præcedentibus, & quinque sequentibus numeris annotat: nempe irregularem non effici Clericum diuina officia exequentem, si nulla censura irretitus sit: aut irretitus sit quidem, sed officia, quæ exercet, sint tantum secularia: vt officium Magistri, Procuratoris, Scribæ publici, aut etiam sint diuina, non sunt tamen alicuius Ordinis, vt benedicere mensæ, canere responsoriū. Aut quamuis sint alicuius Ordinis, ea tamen non exercet solemniter, & ex officio, sed vt laicus: de quo idem author plenius *ibidem* num. 20. Addens in 21. (quod eodem fundamento nititur) censura irretitum non effici irregularem, quantumuis peccet, audiendo diuina officia: id enim non est illa exercere: pro quo tantum irregularitas hæc imponitur, per cap. 1. & cap. Is cui, De sententia excommunicati in 6. Imo, vt idem in sequenti num. 22. subiungit. nec suspensus à perceptione sacramentorum, sit irregularis violatione eiusdem suspensionis, quia susceptio sacramentorum non est actus Ordinis, cum sit laicis communis cum Clericis. Quod tamen patitur exceptionem in ipso sacramento Ordinis hoc nomine, quod cum alicui prohibentur actus Ordinis, prohibetur eorum susceptio: quia consequente prohibito, censetur prohibitum antecedens: vt prohibito matrimonio censetur prohibita sponsalia, ex lege Oratio, ff. De sponsalibus.

Quintum est, ex eodem autore in sequenti num. 23. & 24. suspensum tantum à quibusdam diuinis, non effici irregularem exercendo alia diuina, à quibus non est suspensus: nec item eum qui diuina exercet, à quibus se putat suspensum esse, nec reuera est.

185. Sextum est, suspensum simpliciter ab officio, prout ac particulariter suspensum ab officio Ordinis, irregularem fieri eiusdem suspensionis violatione: quoniam ea continetur, tam quæ est ab officio Ordinis, quam quæ ab officio iurisdictionis. Aduerte vero obiter, quod Henriquez habet lib. 14. cap. 7. lit. V. celebrando in Ecclesia polluta non incurri irregularitatem istiusmodi, quia pollutio non est censura.

186. Septimum est, illud quod supra num. 18. attigimus, irregularem fieri excommunicatum, vel suspensum, vel interdictum, qui exercuerit solemniter officium proprium Ordinis: procedere etiam quoad officia minorum Ordinum, prout communem sententiam esse habet Nauarrus in Enchir. cap. 27. num. 163. in quam multos refert Vgolinus in cit. §. 1. sub finem numeri præcedenti & eam confirmat ex cap. 2. De Clerico excommunicato: ponderando verba, Si quis Presbyter, aut alius Clericus: nam particula, Si quis, est generalis: & non in Clericus dicitur tam de minoribus, quam de maioribus, iuxta illud quod in cap. Cum contingat, De ætat. & qualitate statuitur, quem constitui in numero Clericorum per primam tonsuram.

Addit idem Vgolinus in sequenti num. 2. illud ipsum procedere etiam, quoad officia propria Episcopatus: qualia sunt christiana consecrere, baptizatos confirmare, Ordines consecrere, & consecrere Ecclesias, aut altaria. Ratio ipsius est, quod talia sint diuina, quæ ex officio proprio exercet Episcopus. Is autem officia sua diuina in suspensione exequens in irregularitatem incurrit, per cap. 1. De sententia & re iudicata, & per cap. 1. De sententia excommunicationis, §. Caucant, vtrobique in 6.

187. Octauum est, ex glossa ad Clemen. 2. De privilegiis, verbo, Celebrari: similiter irregularem fieri illum, qui ligatus aliqua censura, qua prohibetur interesse celebrationi Missæ, hanc facit coram se celebrari, vel qui non est quidem tali censura ligatus, sed ea ligatum facit coram se celebrare. Quorum prius eadem glossa infirmat per cap. Illud, in fine, De Clerico excommunicato ministrante: in eoque multi Doctores illam sequuntur, quorum meminit Vgolinus in eod. §. 1. num. 11. Posterius vero non videtur certum: cum per extrauagantem, Ad euitanda scandala (de qua egimus in l. libro, cap. 9. sectione posteriore) nullam prætextu cuiuscumque sententiæ Ecclesiasticæ, vitare teneamur in diuinis, nisi notorium percussorem Clerici, aut alia censura irretitum nominatim denunciatum.

188. Cæterum quod in hac irregularitate præter Papam possit quoque Episcopus dispensare, si ea fuerit occulta, aut si ea affectus ingrediatur religionem, satis patet ex dictis in præced. cap. 3. Addendum est vero ex cap. Cum illorum, De sententia excommunicationis, cum Regulari posse Abbatem ipsius (quo nomine comprehendendi Priorem, aut alium Prælatum quocumque nomina designatum, notat glossa *ibidem* ad verbum Abbatem) posse dispensare cum eo qui ex ignorantia scilicet iuris, siue facti deliquerit, nec factum sit graue.

Reliquæ propositiones.

189. Secunda propositio est: Irregularem esse eum, qui contra patriæ consuetudinem (secundum quam alioqui agens excusari posset, vt in Enchir. cap. 25. num. 71. & cap. 27. nu. 247. ex l. Anton. 3. par. tit. 14. cap. 16. §. 16. notat Nauarrus) quatuor Ordines minores, & Subdiaconatum vno, eodemque die suscepit furtiue: id est, inscio, seu non aduertente Episcopo. Pro quo facit cap. 2. De eo qui furtiue Ordinem suscepit. De irregularitate enim intelligendum esse, argumento est, quod habeat Episcopus posse cum tali dispensare in executione minorum Ordinum non susceptorum furtiue: sique religionem intrauerit, vitæque, & mores ipsius exegerint, posse Abbatem in aliis Ordinibus cum eodem dispensare. Hæc enim irregularitatem indicant: cuius est dispensatio, non autem cenurarum.

Idem esse iudicium de eo, qui eodem die duos maiores Ordines suscepit: ratio à maiori docet, prout in eodem num. 247. notat Nauarrus: habeturque ex sequenti cap. 3. eodem tit. Ex quo item habetur, si ab Episcopo prohibitum sit sub pena excommunicationis, ne quis ad duos Ordines suscipiendos se ingerat, cum eo qui se ingesserit dispensari non posse, nisi per Papam: aut si religionem ingressus sit, per Episcopum: idque postquam pro eo crimine iniunctam penitentiam ipse peregerit, & laudabiliter conuersus fuerit. Adeo vt quod ex prius cit. cap. 2. dictum fuit absolute, in hac irregularitate dispensari posse per Episcopum in executione Ordinis non suscepti furtiue, & per Abbatem in omnibus Ordinibus cum eo, qui religionem intrauerit, intelligi debeat extra casum in quo ab Episcopo ordinante prohibitio sub pena excommunicationis facta est, ne duo Ordines eodem tempore suscipiantur.

190. Tertia propositio est: Initiatum sacris Ordinibus ab Episcopo, qui abdicauit se Episcopatu suo, tam quoad locum quam quoad dignitatem, irregularem esse: cum quo tamen si probabiliter ignorauerit abdicacionem, possit proprius Episcopus dispensare, ex cap. 1. De ordinatis ab Episcopo, qui Episcopatu renunciauit.

Si opponas ignorantiam probabilem, quemlibet ignorantem excusare ex toto, sicut à peccato: ita & à pena peccati: id eoque talem, tanquam immunem ab irregularitate non egere dispensatione. Respondetur cum glossa vitima *ibidem*; propterea egere dispensatione, quod ordinatus sit ab eo, qui cum non haberet executionem sui officij, non potest illam ordinato conferre. Hanc propositionem locum habere etiam in eo: qui de licentia sui Episcopi sic ordinaretur, omnium sententiam esse notat Nauarrus in cit. num. 247.

Quarta propositio est: Eum, qui ab Episcopo excommunicato suspensus, interdicto, schismatico, hæretico, deposito, aut degradato ordinatur, irregularem esse. Hanc idem *ibidem* subiungit. Confirmat autem ex eo, quod talis Episcopus, dummodo sit denunciatus talis esse, id est, excommunicatus, &c. (de non denunciato enim propter extrauagantem. Ad euitanda scandala, cuius ante meminimus, alia est ratio) non habeat executionem: quam proinde alteri dare non potest. Episcopus autem posse dispensare cum eo, qui probabiliter ignorauerit denunciationem, intelligitur ex cap. 2. De ordinatis ab eo, qui Episcopatu renunciauit, & ex cap. Statuimus decretum, cum sequenti, prima quæ est. 1. Eadem habet Henriquez ex aliis quos in margine citat lib. 14. cap. 6. §. 6.

191. Quinta propositio est: Ordinatum per saltum, hoc est, accipiendo Ordinem superiorem ante inferiorem: vt Diaconatum ante Subdiaconatum, irregularem esse, vt satis si-

CAPVT XV.

De undecima specie irregularitatis ex heresi. & duodecima, ex infamia.

S V M M A R I V M.

- 193 Quod heretici, & eorundem credentes, receptatores, defensores & fautores sint irregulares.
 194 Duplex genus infamiae, & ex quo incurratur irregularitas.
 195 Tres species infamiae, ex qua incurritur irregularitas.
 196 Quando prater Papam Episcopus in tali irregularitate dispenset.
 197 Irregularitas qua contrahitur ex ignominiosa alicuius artis professione.
 198 Tres conditiones, quibus moderanda est talis poena.
 199 Quid sit sentiendum de aleatoribus.

HÆRETICOS irregulares esse confirmant D. Anton. 3. par. tit. 28. in titio sexti capitis, per cap. Ventum est, l. quæst. 1. Angelus Irregularitas, l. num. 28. & cum eo Syluest. eodem verbo, quæst. 5. per cap. Saluberrimum, eadem causa, quæst. 7. Nauarrus demum, vt ceteros omitam, in Enchir. cap. 27. num. 205. per cap. Si quis omnem, ead. quæst. 7. & per cap. 2. De hereticis in 6. §. Hæretic. In quo nihil quidem expresse dicitur de Ordinibus, sed tacite in latis indicantur per beneficium Ecclesiasticum, & officium publicum (intellige seculare, velat iudicaturæ, notariatus, & similia: prout glossa ibidem interpretatur) quandoquidem ad reddendum aliquem in republ. Christiana non indignum beneficio Ecclesiastico, vel officio seculari, non est opus tam multis, quam ad reddendum non indignum officio Ordinis: quod est longe dignius, quodq; beneficium Ecclesiasticum respicit tanquam illud cuius exercendi causa instituitur atque confertur. Videndus est Suarez disput. 43. sect. 1.

Ex eodemque *ibidem* addendum, talem irregularitatem habere locum in hæretico per accidens occulto, seu qui signum externum dederit suæ heresis, sed ita latens, vt non sit, qui aduersus eum in iudicio testari possit. Id quod non obstat quin irregularitas incurratur, patet ex eo quod de eiusdem ratione sit, vt sicut imponitur, ita & incurratur ipso iure, nec opus sit sententia hominis. Quamquam tamen in contrarium habet Henriquez lib. 14. cap. 4. §. 6. occultum hæreticum, aut apostatam non prolati esse irregularem. Cui fauet illud cap. Ad abolendam, §. 2. De heret. Quicumque manifeste fuerit in hæresi deprehensus, & citatum cap. Saluberrimum; quod agit de abiuratione solemnique in scriptis fit: atque in memorato §. Hæretici, aperte supponitur notitia criminis, sine qua nequit impleri quod præscribit. Quæ possunt esse fundamentum sufficiens ad moralem probabilitatem.

Porro idem quod de hæreticis per memoratum paragraphum hæretici statuendum est (prout bene declarat Suarez in sequenti sect. 2. num. 5.) De eorundem credentibus, receptatoribus, defensoribus, & fautoribus, & de filiis ipsorum vsque ad secundum gradum, id est, ad filios & nepotes, vt glossa interpretatur, in paterna linea: & vsque ad primum in materna. Intellige si ipsorum parentes ex hac vita tales, hereticos inquam, aut hereticorum credentes, receptatores, defensores, aut fautores, decessisse comprobentur, iuxta cap. Statutum, eod. tit. & libro.

In hac irregularitate, sicut & in aliis, quæ ex defectu animi proueniunt, solus Papa dispensat, ex Nauar. in cit. num. 205. Quod verum esse quantumcumque hæresis sit occulta existimat Suarez in citata sect. 1. sub finem, congruenter suæ sententiæ paulo ante propositæ. Ex quo in sequenti sect. 3. aduertit: de apostata à fide, idem quod de hæretico esse maiori ratione sentiendum. Atque ad dubium; An si quis exterius tantum, metu aut alia passione adductus, retinensque interius fidem, incurrat in talem irregularitatem, esse affirmatiue respondendum per cap. Præbyteros, distinct. 50. vbi dicitur eos, qui ex timore immolarunt idolis, aut alio fi-

gnificatur in cap. Sollicitudo, distinct. 52. & in cap. vnico, De Clerico per saltum ordinato, dum dicitur esse cum eo vtendum misericordiam, seu dispensandum ab Episcopo. Quæ de re aduertit ex Nauarro in sequenti num. 242 cum tali; postquam ante dispensationem solemniter, & serio exercuit, siue superiorem Ordinem ad quem per saltum ascendit, siue inferiorem quem prætermisit, solum Papam dispensare posse. Antequam autem exercuerit, posse Episcopum dispensare cum ipso ad susceptionem Ordinis omitti; & ad exercitium & illius sic & alterius male suscepti, siue quem scienter, siue ignoranter susceperit: ac etiam ad susceptionem Ordinis superioris, si inferiorem susceperit ignoranter, id est, putans se iam esse ordinatum alio, quem omisit, cum nondum esset. Eadem ex aliis (quos in margine citat) habet Henriquez in præced. §. 3. Videri quoque potest Suarez tomo 5. disput. 42. à num. 5.

Sexta propositio est: Irregularem fieri Clericum exercendo Ordinem quem nondum habet, ex cap. I. De clerico non ordinato ministr. Intelligenda est autem ex Nauar. in citato num. 242. cum duplici moderatione. Altera est, vt exercuerit non ioco, sed serio, tanquam initiatus ipso Ordine: prout vsuuenit ei, qui canit Epistolam cum manipulo; aut qui fingens se Sacerdotem, baptizat cum solemnitate consueta, aut confessiones audit. Videndus est Henriquez in eod. cap. 6. num. 2. Altera est, vt exercuerit solemniter, id est, cum apparatu, eodemque modo quo solet, Ordinis susceptione ad tale exercitium consecratus.

Aduertit vero, quia executio minorum Ordinum permiffa est non ordinato, perinde ac ordinato, ex D. Thoma in 4. distinct. 24. quæst. 2. art. 2. in fine: non ordinatum irregularitatem minime ob illam incurere ex D. Anton. 3. par. tit. 28. in principio. Et ratio est, quod talis non peccet, excusante ipsius Ecclesiæ consuetudine: cui non obstitit consecratio personæ ad eos actus exercendos, sicut nec consecratio loci ad Missæ celebrationem, non impedit, quominus Superioris permiffione eadem celebratio in loco non consecrato peragi possit.

Iam quod D. Anton. loco citato statuit non modo clericum, sed etiam laicum, si cum solemnibus apparatu exerceat actum alicuius Ordinis quo caret, in irregularitatem incurere tali exercitio (quod etiam Nauar. loco cit. sentit) etiam si vt tutius, probati potest: contrarium tamen, quod est mitius teneri potest; sicut tenent Angelus, in verbo Irregularitas, l. n. 38. & Rosella, Irregularitas 2. in principio, & Couar. ad Clem. Sifuriosus, l. par. §. 1. num. 1. Henriquez in cit. cap. 6. §. 1. Namque memoratum cap. I. De clerico non ordinato ministrante, prout inscriptio indicat, expresse loquitur de clerico. Neque est, quod quis dicat ob identitatem, vt vocant, rationis, extendi ad laicos: quoniam licet ea identitas sit ex parte grauitatis criminis: non tam ex parte pronitatis hominum ad illud. Qui enim de facto aspirant ad superiores Ordines iam initiati minoribus, magis solent propensi esse ad illos exercendos, quam cæteri, qui ne prima quidem tonsura sunt initiati.

Adde obiter ex Vgolino De censuris, l. 1. cap. 14. §. 1. n. 13. Eum, qui clericus non est, si censura irretitus faciat diuina, non incurere irregularitatem, quæ imponitur per cap. Si quis Episcopus in Concilio, l. quæst. 3. & per cap. 1. & cap. Is cui, De sentent. excommunic. in 6. Nam ea imponitur diuina facienti ex officio, quod laicis conuenire non potest, vt pote talis officij omnino expertibus.

In hac autem specie irregularitatis, solum Papam dispensare, excepto quod Episcopus possit ad exercendum Ordinem susceptum, habet ex Panorm. ad cap. 1. De clerico non ordinato ministr. Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 243.

Plures irregularitates ad antedictas à Maiolo adiunguntur, quæ incuruntur per indignam Ordinis administrationem: sed quia non nituntur sufficienti testamento, vt videre est apud Suarezium tomo quinto, disput. 42. sect. 5. in iis memorandis non immorabimur.

**